

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2004-2645

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Sosiaalipsykologian laitos	
Tekijä-Författare-Author Wilska, Kati			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Vertaisryhmät vammaisten naisten voimaantumista tukemassa			
Oppiaine-Läroämne-Subject Sosiaalipsykologia			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2004-03-23	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 108 + 9
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkielmani tavoitteena oli kartoittaa kolmen Invalidiliiton tuella perustetun vammaisten naisten vertaisryhmän 1) toimintaa ja 2) toiminnan merkitystä ryhmäläisille. Saatujen tulosten kautta olen halunnut pohtia, 3) millaista voimaantumista vertaisryhmätoiminta on edistänyt ja kuinka ryhmät ovat tukeneet ryhmäläisten voimaantumista?</p> <p>Tutkimusotteeni on laadullinen. Aineiston olen kerännyt tekemällä kolmelle tutkimuksen kohteena olevalle vertaisryhmälle kaksi ryhmähaastattelua kullekin. Analyysimenetelmäni on teoriasidonnainen sisällönanalyysi.</p> <p>Ensimmäiseen tutkimustehtävääni vastaan kuvailemalla ja vertailemalla eri vertaisryhmissä käyvät ryhmäläiset, ryhmätoiminnan tavoitteet ja sisällön sekä ryhmätoiminnan sujumisen. Vertaisryhmät osoittautuivat kaikilta osin heterogeenisiksi. Ryhmätoiminnan merkityksen esittelen viiden kaikille vertaisryhmille yhteisen kategorian kautta. Aavaan kategoriat ryhmäkohtaisesti. Vertaisryhmät ovat merkinneet ryhmäläisille yhteisyyttä, uusien tietojen ja taitojen hankkimista, vertaisryhmän monipuolista tukea, uutta suhdetta itseän sekä vammais- ja naistietoisuuden uudenlaista heräämistä.</p> <p>Tutkimani vertaisryhmät edistivät ryhmäläisten sosiaalipsykologista voimaantumista Zimmermanin (1995) mallin mukaisesti: 1) Vuorovaikutuksen tasolla ryhmissä on saatu monenlaista tietoa ja taitoa sekä uusia ystäviä. Myös vammais- ja naistietoisuus ovat lisääntyneet. 2) Käyttäytymisen tasolla kaikissa ryhmissä on ollut tärkeää yhdessä oleminen, kokemusten jakaminen ja yhdessä tekeminen vertaisten kanssa. Vertaisryhmät ovat toimineet ryhmäläisten henkilökohtaisten tavoitteiden toteuttamisen areenana. Ryhmän ansiosta ryhmäläiset ovat oppineet pitämään paremmin puoliaan ryhmän ulkopuolella. 3) Psyhyksen tasolla ryhmissä on syntynyt yhteenkuuluvuudentunnetta ja uusi positiivisempi suhde itseän.</p> <p>Voimaantumista vertaisryhmissä on tukenut ryhmän vuorovaikutus eli tuki, lohtu, ymmärrys, kannustus, luottamus ja avautumisen mahdollisuus, hyväksyntä, kehuinen, myönteinen ilmapiiri ja ongelmakäyttäytymisen kitkeminen. Ryhmien toimintatavoissa ja rakenteissa voimaannuttavia ovat olleet positiiviset ryhmänormit (esim. sitkeys, sisukkuus, aktiivisuus, jämäkkyys), yhteisöllisyys ja tavoitteellisuus, vastuun demokraattinen jakautuminen ryhmässä sekä yhdessä koettujen vaikeuksien voittaminen. Vertaisryhmien toiminnassa tuli esiin myös joitakin voimaantumista hankaloittavia tekijöitä kuten jäsenten vaihtuvuus, vastuun kasautuminen samalle jäsenelle, hankaluus yhteisen ajan ja sopivan tapaamispaikan löytämisessä, taustajärjestön tuen puute ja ryhmäläisten keskinäisen luottamuksen puute.</p> <p>Tutkielman keskeisimmät lähteet olivat voimaantumisen osalta Zimmerman (1995), Neath ja Schriener (1998), Siitonen (1999) ja Järvikoski ym. (1999) ja vertaisryhmien osalta Nylund (1996; 1999; 2000a; 2000b; 2001) ja Napier ja Gershenfeld (1999).</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords vertaisryhmät voimaantuminen vammaiset naiset ryhmähaastattelu			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			